

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL MOKSLO, TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ AEROKOSMOSO SRITYJE
PLĖTROS 2016–2020 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2016 m. balandžio 4 d. Nr. 4-257

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 23 d. nutarimu Nr. 921 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 7.2 ir 10.12.5 papunkčiais,

t v i r t i n u Mokslo, technologijų ir inovacijų aerokosmoso srityje plėtros 2016–2020 metų programą (pridedama).

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

MOKSLO, TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ AEROKOSMOSO SRITYJE PLĖTROS 2016–2020 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokslo, technologijų ir inovacijų aerokosmoso srityje plėtros 2016–2020 metų programa (toliau – Programa) parengta atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos verslo ir mokslo sektoriaus, veikiančio aerokosmoso mokslo, technologijų ir inovacijų (toliau – MTI) srityje, sėkminga plėtra yra vienas iš svarbių veiksnių, galinčių padidinti valstybės konkurencingumą, paskatinanti inovacijas ir užtikrinti efektyvesnę viešojo sektoriaus veiklą bei visuomenės gerovę.

2. Lietuvoje matomas augantis viešojo sektoriaus, verslo ir visuomenės poreikis naudotis paslaugomis, teikiamomis remiantis iš kosmoso ir kitais nuotoliniais būdais gaunamais duomenimis, bei aerokosmoso srities (robotikos, aeronautikos ir pan.) technologijomis, taikomomis kosmose, Žemės atmosferoje, vandenyje ir ant žemės: automatizuotomis stebėjimo sistemomis, palydovinėmis ir antžeminėmis ryšių sistemomis, palydovinėmis ir antžeminėmis navigacijos sistemomis; automatizuotomis transporto sistemomis, automatizuotomis sistemomis, leidžiančiomis teikti specializuotas paslaugas (techninės priežiūros, aptarnavimo, procesų imitavimo ir kt.).

3. Aerokosmoso veikla yra svarbi valstybei ir piliečiams, nes aerokosmoso sektoriaus kuriamos technologijos ir inovacijos didina šalies konkurencingumą aukščiausio lygio mokslo ir technologijų srityje; perduotos į kitus pramonės sektorius, didina bendrąją valstybės inovacinį potencialą bei konkurencingumą; panaudotos smulkiojo bei vidutinio verslo subjektų, užtikrina platų teikiamų paslaugų, kurios remiasi iš kosmoso gaunamais duomenimis, spektrą viešajam sektoriui ir piliečiams, gerina jų gyvenimo kokybę ir mažina socialinę atskirtį.

4. Aerokosmoso veikla turi labai didelį inovacinį potencialą ir horizontaliai apima iš esmės visas mokslo kryptis ir technologijas. Aerokosmoso technologijos, kaip ir karinės, yra pažangiausios, tad, didindamos bendrąją inovacijų kultūrą, užtikrina ir šalies konkurencingumą. Aerokosmoso technologijų pagrindu įvairiuose pramonės sektoriuose yra kuriami didžiausios pridėtinės vertės sisteminiai produktai ir paslaugos. Kosmoso veikla padeda spręsti svarbiausias politinio, ekonominio ir technologinio nepriklausomumo bei saugumo problemas. Bendradarbiavimas su Europos kosmoso agentūra (toliau – EKA) užtikrina greitą ir kryptingą mokslinių tyrimų rezultatų panaudojimą inovacijų cikle, prieigą prie pažangiausių technologijų ir tarptautinio lygio ekspertizę. Dalyvavimas EKA veiklose užtikrina nacionalinių prioritetų įgyvendinimą ir spartų Lietuvos bei ES poreikius atitinkančių kompetencijų didėjimą.

5. Europos Sąjungos (toliau – ES) strateginiai tikslai, nustatyti Sutartyje dėl ES veikimo (OL 2012 C 326, p. 1) ir išdėstyti Europos Komisijos 2010 m. kovo 3 d. komunikate Nr. KOM(2010) „Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija „Europa 2020“ ir Europos Komisijos 2011 m. lapkričio 30 d. komunikate Nr. KOM(2011) 808 „Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“, ir nacionaliniai siekiai bei galimybės, įvardyti Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1281 „Dėl Lietuvos inovacijų plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“, Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 411 „Dėl Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programos patvirtinimo“, ir Šešioliktosios

Vyriausybės 2012–2016 metų programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, rodo, kad Lietuvoje tikslinga panaudoti esamą mokslinį ir inžinerinį potencialą, koordinuoti šio potencialo veiklą ir plėtoti fundamentinius mokslinius tyrimus aerokosmoso srityje ir taikomuosius mokslinius tyrimus bei eksperimentinės plėtros veiklą, reikalingą aerokosmoso srities technologijoms kurti. Tai užtikrintų ne tik visavertį dalyvavimą Europos kosmoso veikloje, bet ir sudarytų sąlygas laiku įsitraukti į kylančias naujas kosminių technologijų vertės kūrimo grandines.

6. Atskira aerokosmoso sričiai skirta Programa reikalinga todėl, kad pagal ES strategiją „Europa 2020“ plėtojama pramonės strategija skatina į atskirus sektorius orientuotą požiūrį tose srityse, kuriose egzistuoja rinkos nepakankamumas arba kitų svarbių veiksmų, trukdančių sektoriaus plėtrai. Aerokosmoso sektorius yra vienas iš tokių sektorių. ES, suvokdama kosmoso veiklos svarbą, sprendžiant politines, ekonomines ir socialines ES problemas, aktyviai vykdo kosminę veiklą ir plečia savo dalyvavimą joje. Tai atsispindi ir ES veikimo (Lisabonos) sutartyje, kurioje kosmoso veikla šalia mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veiklos įvardijama kaip vienas iš politinių ES prioritetų. Svarbiausias praktinis ES žingsnis šioje srityje – Pagrindų susitarimo su EKA pasirašymas 2004 m. Taigi ši Programa parengta vadovaujantis bendromis ES kosmoso politikos nuostatomis.

7. Programa siekiama nustatyti prioritetines Lietuvos aerokosmoso veiklos kryptis, šio sektoriaus plėtros tikslus ir uždavinius tam, kad naudojant ir toliau plėtojant Lietuvos mokslo ir verslo potencialą būtų skatinamos šios srities inovacijos ir kuo geriau išnaudotos aerokosmoso srities technologijų ir duomenų iš kosmoso teikiamos galimybės, visų pirma kuriant ir teikiant viešajam sektoriui, verslui ir visuomenei reikalingas technologijas, gaminius ir paslaugas. Programos paskirtis – apibrėžti svarbiausias konkurencingo Lietuvos aerokosmoso sektoriaus plėtros nuostatas, kurias įgyvendinant būtų užtikrintas tarptautinis mokslinių tyrimų kosmoso ir su kosmosu susijusiose srityse konkurencingumas, kuriamos naujos šių sričių technologijos ir gaminiai bei konkurencingos, didelės pridėtinės vertės paslaugos.

8. Programa parengta atsižvelgiant į valstybės pažangos strategiją „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015 „Dėl valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo“, ir įgyvendina joje išdėstytas visuomenės gerovės užtikrinimo ir kūrybingos visuomenės bei inovatyvios ekonomikos plėtros nuostatas.

9. Lietuvos mokslininkai daugelyje mokslo krypčių pasiekė aukštą tarptautinį lygį, bet tik nedaugelis mokslinių tyrimų rezultatų virto naujais produktais. Mokslo ir verslo bendradarbiavimas Lietuvoje kol kas yra menkas, todėl vyrauja technologijų importas. Aukštųjų technologijų pramonė sudaro nedidelę tiek visos Lietuvos pramonės, tiek ir eksporto dalį. Tai rodo, kad mokslo žinių kūrimas Lietuvoje yra nepakankamai koordinuotas ir fokusuotas, o sukurtos žinios retai tampa preke. Dėl to Lietuvos mokslinių tyrimų potencialą būtina orientuoti į aktualias pasauliui ir svarbias nacionaliniu mastu sritis, kuriose šis potencialas būtų maksimaliai išplėtotas ir panaudotas. Šalies mokslininkų ir inžinierių pastangų konsolidavimas konkrečių mokslo ir technologijų uždavinių EKA kontekste sprendimui ne tik užtikrintų technologijų kūrimo proveržį, bet ir sudarytų palankias sąlygas plėtoti verslą, grindžiamą šalyje sukurtais technologijomis.

10. Programoje vartojamos sąvokos:

10.1. **Aerokosmoso sektorius** – visi fiziniai ir juridiniai asmenys, susiję su mokslinių ir inžinerinių disciplinų sisteminiu pritaikymu Žemės atmosferos ir už jos esančios erdvės tyrinėjimui ir naudojimui. Šis sektorius apima tiek aviacijos, tiek skrydžių į kosmosą technologijas ir pramonę.

10.2. **Aerokosmoso veikla** – veikla, susijusi su skrydžiais Žemės atmosferoje ir į už Žemės atmosferos esančią kosminę erdvę, aerokosmoso infrastruktūrų kūrimu ir jų panaudojimu praktiniais tikslais ir siekiant įgyti naujų žinių. Aerokosmoso veikla apima: aerokosmoso tyrinėjimus ir susijusius Žemės paviršiaus, Žemės atmosferos, Saulės sistemos ir kosminės erdvės MTEP veiklą, konstravimo, gamybinę ir tiekimo veiklą, kuriant aerokosminio transporto sistemas (raketas, lėktuvus), įvairių rūšių aviacinius (pilotuojamus ir nepilotuojamus orlaivius), kosminius aparatus (pilotuojamus kosminius laivus, palydovus, nepilotuojamus kosminius zondus ir įvairias

robotines sistemas, skirtas Žemės paviršiui, Žemės atmosferai, kosmosui ir dangaus kūnams tyrinėti) ir MTEP veiklą mikrogravitacijos (nesvarumo) sąlygomis, palydovines paslaugas: palydovinių ryšių, palydovinės navigacijos, Žemės stebėjimo ir integruotas paslaugas.

10.3. **Integruotos paslaugos** – paslaugos, teikiamos naudojant kelias (daugiau kaip vieną) palydovinių ryšių, palydovinės navigacijos ir Žemės stebėjimo technologijas, papildant jas reikalingomis antžeminėmis technologijomis.

10.4. **Kosmosas** – visa erdvė, esanti už Žemės atmosferos.

10.5. **Kosmoso sektorius** – visi fiziniai ir juridiniai asmenys, susiję su mokslinių ir inžinerinių disciplinų sisteminiu pritaikymu kosminės erdvės, t. y. už Žemės atmosferos esančios erdvės, tyrinėjimui ir panaudojimui.

10.6. **Produktas** – darbu ar pastangomis sukurtas objektas, kuris gali būti pateiktas į rinką norams ir poreikiams tenkinti.

10.7. **Technologija** – įrankių, mechanizmų, techninių priemonių, profesinių gebėjimų, sistemų ar organizacinių metodų kūrimas, naudojimas ir pažinimas siekiant išspręsti problemą ar atlikti konkrečią funkciją.

10.8. Kitos Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

11. Aeronautikos plėtra XX a. sudarė sąlygas kosmoso technologijų atsiradimui ir aerokosmoso sektoriaus gimimui. Valstybių aerokosmoso veiklos pobūdis pastaruoju metu radikaliai keičiasi. Globalūs politiniai ir ekonominiai pokyčiai lėmė tai, kad, be valstybinių institucijų, į šią veiklą vis labiau įsitraukia privatus verslas. Pirmiausia verslas, naudodamas viešojo sektoriaus ir savo sukurtas kosmoso infrastruktūras, pradėjo teikti palydovinio ryšio, vėliau – Žemės stebėjimo paslaugas. Dabar verslas jau skverbiasi į išėjimo į kosmosą segmentą, anksčiau buvusį valstybinių monopolijų. Jeigu anksčiau kosminių raketų kūrimo srityje verslas būdavo tik valstybinių užsakymų vykdytojas, tai pastaraisiais metais situacija keičiasi. Vis labiau tobulėjančios kosminės technologijos tapo neatskiriama kasdienio gyvenimo dalimi. Aerokosmoso veikla intensyviai plečiasi už savo tradicinių ribų, palaipsniui apimdama kasdieninio naudojimo produktų gamybą ir paslaugų teikimą praktinėje veikloje, pavyzdžiui, palydovinio ryšio (telefono ryšio, interneto prieigos, televizijos programų transliavimo), palydovinės navigacijos (transporto valdymo ir kontrolės, vietos nustatymo, laiko ir dažnio tarnybų veiklos, gynybos) bei Žemės stebėjimo (meteorologijos, aplinkosaugos, saugumo, gynybos, išteklių ir krizių valdymo) srityse. Naujosios didelio poveikio technologijos, ypač mikroelektronikos, informatikos ir ryšių technologijų srityse, lėmė tokių platų kosminių infrastruktūrų teikiamų galimybių panaudojimą praktikoje. Sparčiai plėtojamos integruotų paslaugų teikimo sistemos, kuriose sujungiamos ir naudojamos įvairių kosminių ir antžeminių infrastruktūrų teikiamos galimybės. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atlikto tyrimo „Space Economy at a Glance 2014“ duomenimis, 2013 m. pasaulio mastu kosmoso sektoriuje dirbo 900 000 darbuotojų ir šio sektoriaus pajamos sudarė 256,2 mlrd. JAV dolerių.

12. Vienas sparčiausiai augančių ir didelį MTI potencialą turinčių aerokosmoso sektoriaus segmentų yra civilinių ir komercinių bepiločių lėktuvų (toliau – BPO) rinka. Šių orlaivių panaudojimo galimybės labai plačios – nuo greitesnio, lankstesnio ir pigesnio užduočių, kurios iki šiol buvo atliekamos įprastais orlaiviais, iki visiškai naujų užduočių įgyvendinimo. Bepiločiai aparatai gali būti naudojami įvairiems darbams atlikti dėl santykinai mažos naudojamos įrangos masės ir kainos ir minimalaus žmonių įsikišimo į procesą. Pavyzdžiui, naudojant BPO galima greitai ir pigiai nustatyti miško gaisro židinio vietą, elektros linijų, dujotiekių būklę, įvertinti pasėlių kokybę, pastatų šiluminį laidumą, užtikrinti viešąjį saugumą ir atlikti daugybę kitų darbų. „Business Insider“ atlikto tyrimo duomenimis, šį dešimtmetį pasaulinėje BPO rinkoje turėtų būti išleista apie 98 mlrd. JAV dol. Kol kas šioje srityje dominuoja kariniai užsakymai – komerciniams BPO tenka

tik 12 mlrd. JAV dol., tačiau po 2020 m. civilinis jų naudojimas turėtų gerokai išaugti.

13. Įgyvendinant aerokosmoso programas taip pat labai svarbi civilinės paskirties ir karinės paskirties sinergija. Daug civilinių programų gali būti dvejopos paskirties, o kuriamas sistemas, tokias, kaip ES „Galileo“ ir „Copernicus“, gali naudoti ir kariškiai. Dvejopos paskirties programų plėtra verčia ieškoti kompromisinio požiūrio į kosminį saugumą, galinčio susieti nacionalinės gynybos ir civilinius tikslus.

14. 1975 m. Europos valstybių įkurta tarpvyriausybė organizacija EKA kosmoso sektoriuje turi išskirtinę kompetenciją, išteklius ir patirtį. 2016 m. sausio mėn. EKA vienijo 22 valstybes nares. EKA valstybių narių kosmoso veiklos rūšys: kosmoso tyrinėjimai, išėjimo į kosmosą užtikrinimas, moksliniai tyrimai ir kosminių technologijų plėtojimas ir panaudojimas. EKA, būdama tarpvyriausybė organizacija, MTEP priemonėmis siekia ekonominių tikslų. EKA veikimas pagrįstas geografinės gražos principu, t. y. pagal EKA Konvenciją narystės mokesčiai valstybėms narėms (toliau – VN) sugrąžinami per garantuotus, tačiau konkurencinius užsakymus tų VN mokslo ir verslo subjektams.

15. ES, savo kompetencija dalydamasi su EKA, veiklą kosmoso sektoriuje orientuoja į kosmoso technologijų teikiamas galimybes ir paslaugų naudotojų poreikius jungiančias programas. Tai sritys, turinčios reikšmę ES politikos sričių palaikymui bei paslaugų jos piliečiams teikimui: Žemės stebėjimai, kuriems skirta pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėsenos programa „Copernicus“, ir palydovinė navigacija, kuriai skirtos Europos palydovinės navigacijos – programa „Galileo“ ir palydovinės navigacijos priemonė signalų perdavimui gerinti – programa EGNOS.

16. ES didina kosmoso sektoriaus finansavimą per MTI programas. 2007–2013 m. finansiniu laikotarpiu kosmoso sektoriaus veikloms buvo numatyta 2,6 mlrd. eurų. ES Septintojoje bendrojoje programoje (7BP) kosmosas išskirtas į atskirą teminę sritį, kuriai finansuoti 2007–2013 m. buvo skirta 1,43 mlrd. eurų, neįskaitant 350 mln. eurų, skirtų palydovinės navigacijos programai „Galileo“ bei finansavimo, tenkančio aplinkos tematikai bei astronomijai. 2014–2020 m. bendrojoje mokslo ir inovacijų programoje „Horizontas 2020“, kurios bendras biudžetas siekia 80 mlrd. eurų, kosmoso tematikai atiteks 1,536 mlrd. eurų. „Galileo“ programai numatytas atskiras 7 mlrd. eurų biudžetas, o „Copernicus“ programos infrastruktūros sukūrimui ir eksploatacijai iki 2020 m. numatyta skirti 4,3 mlrd. eurų.

17. Sutartis dėl ES veikimo (Lisabonos sutartis), kuria sustiprintas kosmoso klausimų ES aspektas ir kurioje numatyta, kad ES „užmezga tinkamus santykius su EKA“, lėmė, kad ES ir EKA santykius buvo pradėta peržiūrėti, pripažinus, kad 2004 m. pasirašytas ES ir EKA bendrasis susitarimas bei jo administravimo elementai nebėra tinkamiausias pagrindas, užtikrinantis veiksmingą ir rezultatyvią Europos kosmoso politiką, kurioje visiškai ir nuosekliai išnaudojamas ES ir EKA potencialas ir kompetencijos. Europos Komisija nustatė penkias ES ir EKA santykių struktūrines problemas, kurios sudaro kliūtis Europos kosmoso sektoriaus plėtrai. Tai – finansinių taisyklių skirtumai, narystės asimetriją, su saugumo ir gynybos klausimais susijusi asimetriją, politinio koordinavimo mechanizmų nebuvimas ir nepakankama EKA politinė atskaitomybė Europos Parlamentui. Šiuo metu Europos Komisija atlieka studiją, kuria siekiama išanalizuoti tris santykių tarp EKA ir ES raidos galimybes: 1) išlaikyti *status quo*; 2) pagerinti bendradarbiavimą koreguojant EKA ir ES bendrąjį susitarimą; 3) įkurti ES struktūrą („ramstį“) EKA.

18. 2010 m. birželio 7 d. ūkio ministro įsakymu Nr. 4-436 „Dėl Nacionalinės mokslinių tyrimų, technologijų ir inovacijų plėtros kosmoso srityje 2010–2015 metų programos ir jos įgyvendinimo 2010–2011 metų priemonių plano patvirtinimo“ patvirtinta Nacionalinė mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) kosmoso srityje programa (toliau – Nacionalinė MTEPI kosmoso srityje programa) ir jos įgyvendinimo 2010–2011 m. priemonių planas. Pagrindiniai programos tikslai: plėtoti konkurencingą kosmoso sektorių; sudaryti palankias sąlygas MTEPI kosmoso srityje plėtrai; kurti naujus produktus bei paslaugas; paskatinti bendrą šalies konkurencingumo augimą; padidinti viešųjų paslaugų efektyvumą ir pakelti Lietuvos piliečių gyvenimo kokybę. 2013 m. lapkričio 29 d. ūkio ministro įsakymu Nr. 4-1032 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2010 m. birželio 7 d. įsakymo nr. 4-436 „Dėl Nacionalinės mokslinių tyrimų, technologijų ir inovacijų plėtros kosmoso srityje 2010–2015 metų programos ir jos

įgyvendinimo 2010–2011 metų priemonių plano patvirtinimo“ pakeitimo“ parengta ir patvirtinta nauja Nacionalinės MTEPI kosmoso srityje programos redakcija ir jos įgyvendinimo 2013–2015 m. priemonių planas. Nacionalinės MTEPI kosmoso srityje programos įgyvendinimui buvo sudaryta tarpžinybinė darbo grupė. Įgyvendinat Nacionalinę MTEPI kosmoso srityje programą ir jos 2013–2015 metų priemonių planą, buvo pasiekta esminių rezultatų, tokių, kaip į kosminę erdvę paleisti pirmieji lietuviški nanopalydovai, pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir EKA Europos bendradarbiaujančios valstybės susitarimas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir EKA Europos bendradarbiaujančios valstybės plano chartija, Lietuva įstojo į Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizaciją EUMETSAT, pradėtos pirmosios Lietuvos tyrėjų stažuotės NASA. Vis dėlto dėl finansinių apribojimų ir administracinių suvaržymų dalis 2013–2015 metų priemonių plano priemonių liko neįgyvendintos.

19. 2010 m. pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir EKA bendradarbiavimo susitarimas, ratifikuotas 2011 m. lapkričio 15 d. įstatymu Nr. XI-1658 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės EKA susitarimo dėl bendradarbiavimo taikiais tikslais kosmoso srityje ratifikavimo“. Bendradarbiavimo su EKA susitarimas – pradinis oficialaus bendradarbiavimo etapas, skirtas Lietuvos integracijai į EKA. Šiuo susitarimu buvo sudarytas teisinis pagrindas Lietuvos verslo įmonėms ir mokslo ir studijų institucijoms pradėti bendradarbiavimą su EKA mokslo ir technologijų srityse bei skatinti Lietuvos ir EKA tyrėjų bendradarbiavimą ir jų judumą.

20. EKA ekspertai, 2013 m. atlikę Lietuvos mokslo ir verslo subjektų galimybių dalyvauti EKA programose auditą, konstatavo, kad Lietuvos MTEP potencialas yra pakankamas pradėti bendradarbiavimą su EKA, tačiau nėra koordinuotas spręsti aukščiausio lygio mokslinius bei technologinius uždavinius ir lygiateisiškai konkuruoti EKA valstybių narių kontekste. Remiantis EKA ekspertų atlikto vertinimo išvadomis, Lietuva turi potencialo gamtos mokslų, informacinių technologijų, mikroelektronikos ir optoelektronikos, mechatronikos, lazerių, biotechnologijų ir kitose srityse.

21. 2014 m. spalio 7 d. sudarytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir EKA Europos bendradarbiaujančios valstybės susitarimas (toliau – EBV susitarimas), ratifikuotas 2015 m. birželio 4 d. įstatymu Nr. XII-1753 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir EKA Europos bendradarbiaujančios valstybės susitarimo ratifikavimo. Įgyvendindama penkerių metų trukmės EBV susitarimą, EKA skelbs su Lietuva suderintus ir tik Lietuvos subjektams skirtus kvietimus teikti paraiškas įgyvendinti projektus pagal EKA vykdomas MTEP programas. EKA taikomas geografinės gražos principas, pagal kurį per šiuos EKA užsakymus Lietuvos verslo ir mokslo subjektams sugrįš apie 80–90 % Lietuvos sumokėtų įmokų. Taigi EBV susitarimo tikslas – užtikrinti, kad Lietuva būtų pasirengusi tikrajai narystei EKA, kai Lietuvos mokslo ir verslo subjektai, siekdami gauti EKA užsakymų, turės konkuruoti su kitomis EKA narėmis.

22. Labai sparčiai plėtojantis paslaugoms, kurios remiasi kosminėmis technologijomis ir (ar) duomenimis iš kosmoso, į kosmoso veiklą įsitraukia vis daugiau valstybių, tarp jų ir mažų. Lietuva, būdama ES nare, turi vienintelį efektyvų būdą įsitraukti į kosmoso veiklą – įstoti į EKA. Narystė EKA galima tik tada, kai valstybė yra pajėgi konkurso būdu atsiimti savo įnašą į EKA biudžetą per užsakymus šalies mokslo ir verslo subjektams. EKA valstybės narės privalo dalyvauti EKA mokslo programose ir gali pasirinkti, kurioms EKA technologijų kūrimo programoms jos teikia prioritetą.

23. 2013 m. atlikę Lietuvos mokslo ir verslo subjektų galimybių dalyvauti EKA programose auditą (žr. 20 punktą), EKA ekspertai rekomendavo parengti ir įgyvendinti programą, parengsiančią Lietuvos mokslininkus sėkmingai dalyvauti EKA veiklose. Dėl šios priežasties buvo parengta ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-480 „Dėl nacionalinės mokslo programos „Link ateities technologijų“ patvirtinimo“ patvirtinta nacionalinė mokslo programa „Link ateities technologijų“, skirta prielaidoms kurti ateities technologijas sudaryti, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų moksliniam ir technologiniam potencialui padidinti ir parengti jas dalyvauti EKA vykdomose mokslo ir technologijų programose.

24. 2009 m. įsteigta Lietuvos kosmoso asociacija (toliau – LKA) (2015 m. LKA pervadinta į Aerokosmoso asociaciją), 2010 m. – LKA Kosmoso mokslo ir technologijų institutas. LKA veikia kaip Lietuvos kosmoso sektoriaus konsolidacijos ir bendros veiklos koordinavimo struktūra, daranti

įtaką šioje valstybės politikos srityje ir skatinanti visavertę Lietuvos aerokosmoso sektoriaus tarptautinę integraciją.

25. 2012 m. gruodžio mėn. Lietuvos Respublikos Seimas ratifikavo kosminės erdvės naudojimo srities Jungtinių Tautų tarptautines sutartis. Šių sutarčių nuostatos kartu su atitinkamose Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucijose išdėstytais principais sudaro tarptautinės kosmoso teisės bazę: Sutartį dėl valstybių veiklos, tyrinėjant ir naudojant kosminę erdvę, įskaitant Mėnulį ir kitus dangaus kūnus, reguliavimo principų; Susitarimą dėl astronautų gelbėjimo, astronautų grąžinimo ir į kosminę erdvę paleistų objektų grąžinimo; Konvenciją dėl tarptautinės atsakomybės už kosminių objektų padarytą žalą; Konvenciją dėl į kosminę erdvę paleistų objektų registravimo. Ratifikavus šį teisės aktų paketą, Lietuvos mokslo ir verslo subjektams buvo panaikintos atitinkamos teisinės kliūtys plėtoti kosmoso veiklą ir ypač tarptautinį bendradarbiavimą.

26. 2014 m. vasario 28 d. į kosmosą buvo paleisti ir sėkmingai savo misijas įvykdė pirmieji Lietuvos mokslininkų ir inžinierių sukurti palydovai „LitSat-1“ ir „Lituanica Sat-1“.

27. 2013 m. Vilniuje vyko kosmoso technologijų paroda „European Space Expo“. Ši paroda yra Europos Komisijos projektas, keliaujantis per Europos miestus ir pristatantis Europos pasiekimus ir ambicijas kosmoso technologijų ir paslaugų srityje, jų vaidmenį kasdieniame gyvenime ir naudą visuomenei. „European Space Expo“ parodoje Vilniuje apsilankė 37,5 tūkst. lankytojų. Toks parodos populiarumas rodo, kad Lietuvos žmonės neabejingi technologijų naujovėms. Ypač svarbu, kad kosminėmis technologijomis domėjosi daug jaunimo.

28. Nuo 2010 m. Lietuvoje kasmet organizuojama tarptautinė konferencija „Kosmoso ekonomika daugiapoliame pasaulyje“ (toliau – SEMWO). Konferencija siekia paskatinti valstybinių įstaigų, mokslo, verslo, investuotojų tarptautinį ir vietinį bendradarbiavimą, mokslinių tyrimų rezultatų taikymą kosminių technologijų kūrimui ir tų technologijų diegimą kuriant ir tobulinant produktus ir paslaugas, sukurti ir plėtoti Baltijos šalių kosmoso sektorių. SEMWO konferencijoje yra dalyvavę atstovai iš tokių organizacijų kaip JAV Nacionalinė aeronautikos ir kosmoso administracija (NASA), EKA, Kinijos nacionalinė kosmoso administracija (CNSA), Rusijos kosmoso agentūros („Roskosmos“), Japonijos kosmoso tyrimų agentūra (JAXA), Europos kosmoso politikos institutas (ESPI), Jungtinių Tautų kosmoso reikalų biuras (UNOOSA), Tarptautinis kosmoso institutas (ISU), Prancūzijos nacionalinis kosminių tyrimų centras (CNES), ES palydovų centras (EUSC), Palydovinės navigacijos taikymų centras (AZO) ir kt.

29. 2014 m. sausio 1 d. Lietuva tapo Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizacijos EUMETSAT visateise valstybe nare. Narystė EUMETSAT leidžia Lietuvai visapusiškai dalyvauti sprendimų priėmimo procese, formuojant šios tarptautinės meteorologijos organizacijos ateitį. Narystė EUMETSAT bei galimybės naudotis šios tarptautinės organizacijos teikiamais meteorologiniais duomenimis suteikia Lietuvos įmonėms teisę dalyvauti EUMETSAT skelbiamuose konkursuose ir taip prisidėti prie palydovinės meteorologijos plėtos.

30. 2014 m. spalio 7 d. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau – MITA) ir NASA pasirašė dvišalį bendradarbiavimo susitarimą dėl tarptautinės stažuotčių programos. Stažuotės trukmė – 16 savaitių. Jos metu atrinkti stažuotojai dirbs prie konkrečių projektų ir turės galimybę prisidėti prie pačių pažangiausių mokslinių tyrimų atlikimo ir technologijų kosmoso srityje kūrimo. 2015 m. balandžio 8 d. Lietuvos mokslo taryba ir EKA pasirašė sutartį dėl fizinių ir technologijos mokslų sričių Lietuvos absolventų stažuotčių kosmoso technologijų srityje EKA padaliniuose. Įgyvendinant šį susitarimą 3 Lietuvos stažuotojai per metus turės galimybę pasikelti savo mokslinę kompetenciją aukščiausio lygio mokslo ir technologijų centruose. Šie susitarimai sudaro galimybę ugdyti jaunos Lietuvos tyrėjus pačiuose pažangiausiuose ir aukštą pridėtinę vertę kuriančiuose mokslo ir technologijų centruose.

31. 2015 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino nutarimą „Dėl Ikiprekybinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Įsigaliojus šiam aprašui Lietuvos valstybės institucijoms sudarytos galimybės įsigyti jų funkcijoms atlikti reikalingų prekių ir paslaugų, kurių nėra rinkoje arba kurioms reikalingas esminis patobulinimas. Aerokosmoso srities prekės ir paslaugos galėtų tapti vienu iš pagrindinių ikiprekybinių pirkimų objektų. Galimi ikiprekybinių pirkimų aerokosmoso srityje vykdytojai: Lietuvos Respublikos krašto apsaugos

ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos respublikos vidaus reikalų ministerija, kitos valstybės institucijos, kurių veiklai vykdyti reikalingos nuotolinio stebėjimo paslaugos.

32. Bepiločių orlaivių naudojimas Lietuvoje reglamentuojamas pagal Bepiločių orlaivių naudojimo taisykles, patvirtintas Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 4R-17 „Dėl Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių patvirtinimo“. 2015 m. pradėta iš esmės tobulinti BPO naudojimą reglamentuojančią teisinę bazę, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas komerciniam ir valstybės reikmėms skirtam BPO naudojimui.

33. 2014 m. lapkričio 22 d. įsteigta Lietuvos bepiločių orlaivių naudotojų asociacija (toliau – LBONA), į kurią susibūrė 40 gamintojų, mokytojų, testuotojų ir operatorių. Viena pagrindinių LBONA funkcijų – konsultuoti Civilinės aviacijos administraciją ir kitas valstybinės institucijas tobulinant ir kuriant BPO naudojimą reglamentuojančius teisės aktus.

34. 2015 m. ūkio ministro įsakymu sudaryta tarpžinybinė Darbo grupė pasiūlymams dėl bepiločių orlaivių paslaugų verslo sąlygų gerinimo teikti, patvirtinta ūkio ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 4-36 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl bepiločių orlaivių paslaugų verslo sąlygų gerinimo teikti sudarymo“ (toliau – Darbo grupė). Darbo grupė veikė iki gegužės 1 d. ir pateikė pasiūlymų, pagal kuriuos numatytos skrydžių apribojimų išimtys komerciniams ir už matomumo zonos ribų vykdomiems BPO skrydžiams komerciniais ir valstybinės svarbos tikslais. Tikimasi, kad tai paskatins BPO kūrimą ir komercinį naudojimą, sudarys palankias sąlygas žinomoms užsienio įmonėms kurti ir bandyti savo BPO sistemas Lietuvoje.

35. Nepaisant visų anksčiau išvardytų teigiamų Lietuvos kosmoso politikos ir aerokosmoso srities pokyčių, kosmoso veikla Lietuvoje ir toliau identifikuojama kaip egzotiška mėgėjiška veikla, neduodanti naudos valstybei ir jos piliečiams. Visuomenei trūksta žinių apie aerokosmoso veiklos politinį, ekonominį ir socialinį poveikį. Remiantis specialios „Eurobarometras“ 2013 m. apklausos „Europiečių požiūris į kosmoso veiklą“ duomenimis, Lietuvos gyventojams trūksta žinių apie kosmoso veiklą ir jos naudą visuomenei. Pavyzdžiui, tik 19 proc. respondentų, mažiausiai iš visų ES valstybių narių, teigia, kad kosmoso technologijos ir paslaugos atliks svarbų vaidmenį aplinkos stebėsenos srityje. Aplinkos stebėseną – viena svarbiausių aerokosminių duomenų panaudojimo sričių, padedanti operatyviau, pigiau ir efektyviau planuoti žemdirbystės veiklą, valdyti laivininkystę, transporto srautus ir daugelį kitų sričių. Taigi visuomenės švietimas apie kosmoso technologijas ir jų naudojimą įvairiose visuomenės gyvenimo srityse turėtų būti vienas iš pagrindinių Lietuvos kosmoso politikos uždavinių. Be to, viešajame sektoriuje nepakanka kosmoso politiką įgyvendinančio personalo, Lietuva dar nėra pakankamai įsitraukusi į tarptautinius kosmoso mokslo, technologijų, verslo ir politikos tinklus. Siekiant sėkmingai plėtoti kosmoso sektorių ir pasinaudoti kosmoso teikiamomis galimybėmis, pasigendama efektyvaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo. Viešasis sektorius dar nepakankamai naudojami kosmoso technologijų teikiamomis galimybėmis ir iš kosmoso gaunamais duomenimis. Be to, trūksta profesionalų, turinčių išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją palydovinių duomenų panaudojimo, apdorojimo ir jiems skirtos programinės įrangos kūrimo srityse. Taip pat nepakanka su kosmoso sritimi susijusių studijų programų aukštosiose mokyklose.

III SKYRIUS

LIETUVOS AEROKOSMOSO SEKTORIAUS PLĖTROS VIZIJA, VEIKLOS SRITYS, PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

36. Programa siekiama iki 2020 m. įgyvendinti Lietuvos aerokosmoso sektoriaus plėtros viziją – tapti tarptautinio lygio moksliniais tyrimais ir pažangiosiomis technologijomis sukurtų konkurencingų aerokosmoso srities paslaugų teikėja, gaminių ir technologijų tiekėja ir naudotoja, integruota į ES ir kitas tarptautines aerokosmoso srities infrastruktūras.

37. Programos tikslas – plėtoti konkurencingą Lietuvos aerokosmoso sektorių, kuriantį

didelės pridėtinės vertės produktus (technologijas, gaminius ir paslaugas), ir sudaryti palankias sąlygas moksliniams tyrimams, pažangiosioms technologijoms kurti ir inovacijoms aerokosmoso srityje.

38. Svarbiausi uždaviniai, siekiant Programos 37 punkte nustatyto tikslo:

38.1. plėtoti aerokosmoso srities mokslinius tyrimus ir skatinti eksperimentinę plėtrą šiose srityse;

38.2. skatinti Lietuvos verslą, remiantis aerokosmoso srities technologijomis, kurti didelės pridėtinės vertės gaminius ir integruotas paslaugas;

38.3. plėtoti tarptautinį Lietuvos bendradarbiavimą aerokosmoso srityje ir skatinti Lietuvos aerokosmoso sektorių įsitraukti į tarptautinius tinklus – dalyvauti EKA ir kitų tarptautinių aerokosmoso srities organizacijų veikloje;

38.4. skatinti visuomenės švietimą apie aerokosmoso veiklos ekonominę ir socialinę naudą;

38.5. stiprinti Lietuvos kosmoso politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus ir pajėgumus.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

39. Programos įgyvendinimo vertinimo kriterijai ir jų reikšmės pateiktos Programos 2 priede.

V SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

40. Programa įgyvendinama pagal 2016–2020 metų priemonių planą (toliau – Priemonių planas) (Programos 1 priedas). Priemonių planas apima visų Programos tikslų ir uždavinių, kuriuos numatoma įgyvendinti per Priemonių plane nustatytą laikotarpį, įgyvendinimo priemones. Priemonių plane nurodomas kiekvienos priemonės įgyvendinimo laikotarpis, vykdytojas (vykdytojai), preliminarus lėšų poreikis ir finansavimo šaltinis.

41. Programos įgyvendinimas finansuojamas iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme atitinkamoms institucijoms, atsakingoms už Programos veiksmų įgyvendinimą, patvirtintų bendrųjų asignavimų, ES fondų ir kitų teisėtai gautų lėšų.

42. Programos įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos ūkio ministerija. Priemonių plano ir Programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų, nurodytų Programos priede, įgyvendinimui koordinuoti ūkio ministro įsakymu gali būti sudaroma tarpinstitucinė Programos priežiūros darbo grupė, sudaryta iš suinteresuotų ministerijų ir Programą įgyvendinančių įstaigų atstovų. Informaciją apie Priemonių plano ir Programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų vykdymą renka, analizuoja ir metines Programos vertinimo ataskaitas kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario mėn. 10 d. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai teikia Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra.

Mokslo, technologijų ir inovacijų aerokosmoso srityje plėtros 2016–2020 metų programos
1 priedas

**MOKSLO, TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ AEROKOSMOSO SRITYJE PLĖTROS 2016–2020 METŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO 2016–2020 METŲ PRIEMONIŲ PLANAS**

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Vykdymo terminas (pradžia–pabaiga), m.	Atsakingi vykdytojai	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. eurų					Finansavimo šaltiniai	Rezultatas (rodikliai)
				2016	2017	2018	2019	2020		
1. Plėtoti aerokosmoso srities mokslinius tyrimus ir skatinti eksperimentinės plėtros veiklą šiose srityse	1.1. Įgyvendinti nacionalinę mokslo programą „Link ateities technologijų“	2016–2020	Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT)	1 160	1 470	1 470	1 500	1 500	Valstybės biudžetas	Pasiiekti rezultatai pagal programoje nurodytus vertinimo rodiklius
			Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau – ŠMM)	-	-	-	-	-		
			Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – ŪM)	-	-	-	-	-		
	1.2. Organizuoti inovacijų konkursą, siekiant įgyvendinti pirmąją mokslinę ir technologinę Lietuvos misiją į Mėnulį	2016–2020	ŠMM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas, Europos Sąjungos (toliau – ES) parama	Suorganizuotas konkursas
			ŪM	-	-	-	-	-		
			Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau –	-	-	-	-	-		

			MITA)							
	1.3. Parengti pasiūlymus dėl esamų studijų programų tobulinimo, siekiant į jas įtraukti studijų modulių arba dalykų, numatančių aerokosmoso srities studijų rezultatus	2016–2018	Aukštosios mokyklos	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Patobulintų programų skaičius
	1.4. Organizuoti Europos palydovinės navigacijos idėjų konkursą	2016–2020	ŪM MITA	8,7	9	9	9	9	Valstybės biudžetas	Surengtų konkursų skaičius
	1.5. Organizuoti moksleivių ir studentų techninės kūrybos (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos, angl. STEM) konkursus aerokosmoso technologijų kūrimo ir taikymo srityse	2016–2020	Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centras	39	39	39	39	39	Valstybės biudžetas	Suorganizuotų konkursų skaičius
	1.6. Organizuoti palydovų „CanSat“, raketų ir bepiločių orlaivių konkursą	2016–2020	ŪM MITA	-	10	10	10	10	Valstybės biudžetas	Suorganizuotų konkursų skaičius
2. Skatinti Lietuvos verslą, remiantis aerokosmoso technologijomis, kurti didelės pridėtinės vertės gaminius ir integruotas paslaugas	2.1. Įsteigti nacionalinį ir (arba) regioninį aerokosminių duomenų centrą, skirtą ES Žemės stebėjimo programos „Copernicus“ ir kitų aerokosminių duomenų saugojimui, apdorojimui ir naudojimui	2017	ŪM Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – SM) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – AM) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM)	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	Valstybės biudžetas, ES parama	Įsteigtas duomenų centras

			Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM)	-	-	-	-	-		
			VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras“.	-	-	-	-	-		
	2.2. Pritraukti užsienio investuotojų į aerokosmoso sektorių	2016–2020	VšĮ „Investuok Lietuvoje“	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Pritrauktų užsienio investuotojų skaičius
			ŪM	-	-	-	-	-		
	2.3. Skatinti Lietuvos aerokosmoso sektoriaus subjektų tinklaveiką	2016–2020	ŪM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Klasterių projektų skaičius
			MITA							
3. Plėtoti tarptautinį Lietuvos bendradarbiavimą kosmoso srityje ir skatinti Lietuvos kosmoso sektorių įsitraukti į tarptautinius tinklus – dalyvauti EKA ir kitų tarptautinių kosmoso organizacijų veikloje	3.1. Įgyvendinti Europos bendradarbiaujančios (su EKA) valstybės planą	2016–2020	ŪM	1 445	1 495	1 545	1 595	1 645	Valstybės biudžetas	Finansuotas tarptautinis susitarimas
	3.2. Dalyvauti Europos meteorologinių palydovų eksploatacijos organizacijos EUMETSAT veikloje	2016–2020	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie AM (toliau – LHMT)	1 101	1 221	1 152	1 149	1 039	Valstybės biudžetas	Finansuotas tarptautinis susitarimas
			ŪM	-	-	-	-	-		
	3.3. Dalyvauti Jungtinių Tautų Kosminės erdvės naudojimo taikiais tikslais komiteto veikloje	2016–2020	ŪM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Lietuvos Respublika visateisė narė
			Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (toliau – URM)	-	-	-	-	-		

	3.4. Dalyvauti Tarptautinės mokslo tarybos Kosmoso mokslinių tyrimų komiteto (COSPAR) veikloje	2016–2020	Lietuvos mokslų akademija	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Lietuvos Respublika visateisė narė
	3.5. Koordinuoti dvišalį bendradarbiavimą su Ukraina aerokosmoso srityje, kuriant mažąsias raketas	2016–2020	MITA	8	8	8	8	8	Valstybės biudžetas	Sudarytas ir įgyvendintas susitarimas
			ŪM							
	3.6. Organizuoti seminarus apie Europos kosmoso agentūros EKA programas Lietuvos verslo atstovų vizitus į Europos kosmoso agentūros mokslo, technologijų ir inovacijų centrus	2016–2020	ŪM	15	15	15	15	15	Valstybės biudžetas	Suorganizuotų vizitų skaičius
			MITA							
	3.7. Remti Lietuvos studentų ir tyrėjų stažuotes tarptautinėse aerokosmoso srities organizacijose, užsienio mokslo institucijose ir mokslui imliose įmonėse	2016–2020	LMT	100	100	100	100	100	Valstybės biudžetas	Finansuotų stažuočių skaičius
			MITA	60	60	60	60	60		
4. Skatinti visuomenės švietimą apie kosmoso veiklos ekonominę ir socialinę naudą	4.1. Organizuoti kasmetinę tarptautinę konferenciją aerokosmoso tematika	2016–2020	MITA	-	15	15	15	15	Valstybės biudžetas	Suorganizuota konferencija
			ŪM							
			LMT							
	4.2. Užtikrinti duomenų bazės apie Lietuvos mokslo ir verslo potencialą aerokosmoso srityje veiksmingumą ir nuolatinį jos atnaujinimą	2016–2020	MITA	-	-	5	5	5	Valstybės biudžetas	Nuolat veikianti duomenų bazė
5. Stiprinti Lietuvos kosmoso politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus ir pajėgumus	5.1. Įvertinti Lietuvos valstybės institucijų poreikį produktams, susijusiems su aerokosmoso srities technologijomis, ir naudojimosi šiais produktais <i>status quo</i>	2017	ŪM	-	20	-	-	-	Valstybės biudžetas	Atlikta analizė

	5.2. Organizuoti informacinius seminarus valstybės institucijoms, mokslo ir studijų institucijoms ir įmonėms apie ikiprekybinius pirkimus aerokosmoso srityje.	2016–2020	MITA	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Suorganizuotų seminarų skaičius
	5.3. Organizuoti seminarus apie palydovinių duomenų ir duomenų, gautų naudojant bepiločius orlaivius, panaudojimo galimybes valstybinių institucijų darbui efektyvinti	2016–2020	MITA	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Suorganizuotų seminarų skaičius
			ŪM	-	-	-	-	-		
	5.4. Užtikrinti tinkamą Lietuvos atstovavimą įgyvendinant ES palydovinės navigacijos programą „Galileo“	2016–2020	SM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Posėdžių, kuriuose dalyvauta, skaičius
			KAM	-	-	-	-	-		
			ŪM	-	-	-	-	-		
	5.5. Užtikrinti tinkamą Lietuvos atstovavimą įgyvendinant ES Žemės stebėjimo programą „Copernicus“	2016–2020	ŪM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Posėdžių, kuriuose dalyvauta, skaičius
			Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM)	-	-	-	-	-		
			ŽŪM	-	-	-	-	-		
			Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM	-	-	-	-	-		

			LHMT	-	-	-	-	-		
	5.6. Išanalizuoti teisės aktus, reguliuojančius aerokosmoso sektoriaus veiklą, inicijuoti naujų teisės aktų arba jų pakeitimų, užtikrinsiančių aerokosmoso sektoriaus veiklai palankias sąlygas, rengimą ir priėmimą	2016–2020	ŪM	-	-	-	-	-	Valstybės biudžetas	Parengtų ir priimtų teisės aktų arba jų pakeitimų skaičius
			SM	-	-	-	-	-		
			Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnyba	-	-	-	-	-		
			Civilinės aviacijos administracija	-	-	-	-	-		
			MITA	-	-	-	-	-		

**MOKSLO, TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ AEROKOSMOSO SRITYJE PLĖTROS 2016–2020 METŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS**

Eil. Nr.	Tikslo ar uždavinio pavadinimas	Vertinimo kriterijus	2014 m. faktiniai duomenys	Rodiklis					Už kriterijaus įgyvendinimą atsakinga institucija
				2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
1.	Programos tikslas – plėtoti konkurencingą Lietuvos aerokosmoso sektorių, kuriantį didelės pridėtinės vertės produktus (technologijas, gaminius ir paslaugas), ir sudaryti palankias sąlygas moksliniams tyrimams, pažangiosioms technologijoms kurti ir inovacijoms aerokosmoso srityje	Aerokosmoso sektoriuje veikiančių ūkio subjektų skaičius (imtis – Lietuvos aerokosmoso asociacija (toliau – LKA) ir Lietuvos bepiločių orlaivių naudotojų asociacija (toliau – LBONA priklausantys ūkio subjektai)	13	20	25	30	35	40	Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – ŪM)
		Aerokosmoso sektoriuje veikiančių ūkio subjektų darbuotojų skaičius (imtis – LKA ir LBONA priklausantys ūkio subjektai)	200	250	300	350	400	450	ŪM

2.	Programos uždavinys – plėtoti aerokosmoso srities mokslinius tyrimus ir skatinti eksperimentinę plėtrą šioje srityje	Išlaidų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai dalis, tenkanti kosminės erdvės tyrinėjimams (be verslo sektoriaus) (mln. eurų.)	1,7	2	2,3	2,6	2,9	3,1	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija
3.	Programos uždavinys – skatinti Lietuvos verslą, remiantis aerokosmoso srities technologijomis, kurti didelės pridėtinės vertės gaminius ir integruotas paslaugas	Įgyvendintų naujų technologijų, gaminių ir paslaugų kūrimo projektų aerokosmoso srityje skaičius	8	15	25	30	35	40	Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra (toliau – MITA)
4.	Programos uždavinys – plėtoti tarptautinį Lietuvos bendradarbiavimą aerokosmoso srityje ir skatinti Lietuvos aerokosmoso sektorių įsitraukti į tarptautinius tinklus – dalyvauti Europos kosmoso agentūros ir kitų tarptautinių organizacijų veikloje	Tarptautinių aerokosmoso srities projektų, kuriuos įvykdė Lietuvos subjektai, skaičius	8	15	25	30	35	40	ŪM
5.	Programos uždavinys – skatinti visuomenės (tyrėjų, valstybės institucijų atstovų ir kt.) švietimą apie aerokosmoso veiklos ekonominę ir socialinę naudą	Įgyvendintų visuomenės informavimo apie aerokosmoso veiklos ekonominę ir socialinę naudą priemonių skaičius	5	4	5	7	9	10	MITA
6.	Programos uždavinys – stiprinti Lietuvos kosmoso politikos formavimo ir įgyvendinimo gebėjimus ir pajėgumus	Viešojo sektoriaus įvykdytų ikiprekybinių pirkimų, reikalaujančių aerokosmoso srityje veikiančių įmonių sprendimų, skaičius	0	1	2	2	4	6	MITA